

Årsredovisning 2021 för kultur- och fritidsnämnden

2022-02-24

Innehåll

1. Nämndens ansvar och uppgifter	3
2. Verksamhetschefens kommentar till resultatet	4
3. Viktiga händelser i verksamheten	5
4. Måluppfyllelse	7
5. Personal	10
6. Ekonomi	11
6.1 Driftredovisning	11
6.2 Verksamhetens nettokostnader	12
6.3 Investeringsredovisning	13
7. Intern kontroll	15
8. Risker	15
9. Strategiska avtal	16
10. Prestationer och nyckeltal	16

1. Nämndens ansvar och uppgifter

Nämndens grunduppdrag

Kommunfullmäktige har fastställt reglemente för kultur- och fritidsnämnden. Enligt detta ansvarar nämnden för kommunens kultur- och fritidsverksamhet. Vidare har nämnden till uppgift att främja kultur- och fritidsverksamhet samt genom nära samarbete stimulera och stödja föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen. Nämndens verksamheter är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga verksamheter för kommunen.

Styrande dokument

- Inriktning för kultur och fritid 2020 - 2022
- Bibliotekslagen
- Biblioteksplan 2021 - 2024
- Strategi för förebyggande och hälsofrämjande arbete för barn och unga i Danderyds kommun
- Kultur- och fritidsnämndens friluftspan

Organisation

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs inom ramen för fem huvudsakliga verksamhetsområden:

Nämnd och förvaltning

Central administration som ger stöd och service till nämnden och nämndens verksamheter. Här ingår bland annat registratur, ärendeberedning, nämndadministration och ekonomistöd.

Anläggningar och föreningsstöd

Omfattar idrottsplatserna Danderydsvallen IP, Enebybergs IP, Djursholms IP, Stockhagen IP samt idrottsplatsen vid Danderyds gymnasium. Nämnden ansvarar för drift, underhåll och investeringar samt har anställd driftpersonal. I vissa fall förekommer föreningsdrift. I uppdraget ingår ansvar för strandbad, rid- och motionsspår samt Roslagsleden. Vintertid plogas banor för skridskoåkning på Edsviken och Ösbysjön och skidspår anläggs i Rinkebyskogen och på Djursholms golfbana. Driften av Mörby- och Vasabadet är upphandlad. Årligen fördelas cirka 6 miljoner kronor i kontantstöd till föreningar. Föreningslivet stöttas även genom subventionerad uthyrning av lokaler i idrottshallar och gymnastiksalor. Lokalerna hyrs via tekniska kontoret eller skolorna. Nämnden delar årligen ut stipendier till barn- och ungdomsledare.

Ungt Fokus

Ungt Fokus arbetar utifrån två inriktningar; främjande relationer och aktiviteter samt förebyggande åtgärder med klassiskt uppsökande uppdrag i samverkan med socialtjänst, ungdomsmottagning, polis, skola och föreningsliv. Gemensamt för de båda inriktningarna är ungdomsmedverkan.

Det uppsökande arbetet syftar till att skapa relationer för att få kunskap, så att rätt insats kan koordineras till rätt ungdom. Arbetet syftar också till att nå fler ungdomar i målgruppen i hela kommunen. För att få största möjliga effekt samverkar ungt fokus i olika projekt med bland andra Danderyds basket, DSK och Mörbyskolan.

Kultur- och aktivitetshuset Demo riktar sig till ungdomar 13 till 18 år och är en plats som stödjer drömmar och visar på möjligheter. Här finns café, rep- och träningslokaler, studios för musikproduktion och podcast och mycket mer. Ungdomscentrum i Enebyberg har fokusålder 11 - 12 år är finns café, ateljéer, samt mycket mer. Vid träffpunkt Enebyberg finns en inskriven fritidsverksamhet inom LSS för barn och ungdomar samt en öppen seniorverksamhet. I ungt fokus uppdrag ingår även fritidsutvecklare med LSS-uppdrag samt ansvar för kommunens preventionsarbete inom ANDTS och psyisk hälsa.

Bibliotek

Nämnden driver fyra folkbibliotek med huvudbibliotek i nya lokaler i Mörby centrum samt filialbibliotek i Enebyberg, Stocksund och Djursholm. Från biblioteken utgår en uppsökande verksamhet "boken kommer" till personer som inte kan komma till biblioteket. Bibliotekswebben, som utgör ett viktigt komplement till de fysiska biblioteken, tillhandahåller e-medier, läsinpiration och möjlighet att reservera böcker och att göra omlån. Folkbibliotekens personal bemannar även några av kommunens skolbibliotek, en tjänst som skolorna betalar för.

Kulturskola och kulturstöd

Kultur- och fritidsnämnden driver Danderyds kulturskola med cirka 1 000 elevplatser inom konstformerna musik, konst, dans och teater. Verksamheten utformas så att elever möts och utvecklas genom gemensamt utövande i olika former av konserter och föreställningar. Att väcka lust till eget skapande och till att göra skillnad för individen och samhället är en viktig utgångspunkt. Utöver Danderyds kulturskola ges bidrag till fem privata musikskolor. Kulturföreningarna ges årliga bidrag och samarbetar nära förvaltningen. Det finns även projektbidrag som syftar till att stödja externa och interna projekt. Nämnden delar årligen ut kulturstipendier och hedersplakett samt ansvarar för den kommunala konstsamlingen. Kulturenheten erbjuder evenemangsutbud främst för de prioriterade grupperna barn, unga och seniorer.

2. Verksamhetschefens kommentar till resultatet

Året har inneburit att verksamheten präglats av Covid-19 pandemin och därtill relaterade utmaningar. Detta har naturligtvis medfört betydande inskränkningar i det ordinarie kultur- och fritidsutbudet för kommunens invånare. Framför allt har kulturen fått lida genom inställda och uppskjutna evenemang. Idrotten, precis som hela föreningslivet, befarades drabbas hårt och riskera minskad nyrekrytering samt att barn och ungdomar skulle tappa sugen. Jämfört med många andra kommuner har det emellertid visat sig att Danderyd klarat sig förhållandevis bra. Detta naturligtvis som en följd av det senaste halvårets hälsoutveckling med en gynnsam vaccinationssituation. Men inte minst tack vare en enastående insats av våra ideella föreningar, så har verksamheten succesivt kunnat närma sig ett mer normalt aktivitetsläge.

Redan under höstterminens ingång såg vi att efterfrågan var hög på plantider utomhus och i slutet på året även träningstider inomhus. Förvaltningen har under andra halvåret, trots rådande omständigheter, invigt kommunens nya och fantastiskt fina bibliotek i Mörby centrum samt vårt "nya" och nytänkande kultur- och aktivitetshus Demo i den tidigare fritidsgården vid Fribergaskolan. Kommunen har också uppmärksammat demokratijubiléet då kvinnans och den allmänna rösträtten firade 100 år. Evenemanget har inneburit en enormt positiv och viktig kick-start trots svåra förutsättningar orsakad av pandemin, för hela kulturlivet där kulturföreningarna tillsammans och i samverkan med Kultur och fritid bidragit med många och intressanta programpunkter i firandet.

Ekonomiskt har anläggningar och föreningsstöd påverkats negativt av covid-19 situationen som inneburit minskade intäkter från uthyrning av planer- och inomhushallar samt utbetald kompensation på grund av periodvis stängning av Mörbybadet. Även kapitalkostnaderna har kommit att påverka ekonomin negativt. Paradoxalt så har pandemin vänt en negativ prognos för nämndens verksamheter om 0,6 miljoner kronor för helåret till ett överskott på 0,5 miljoner kronor 2021. Detta till största del beroende på minskade kostnader på kultur- och personalsidan.

Investeringsstakten har varit hög på idrottsanläggningarna där bland annat en ny kylanläggning på Stockhagens IP har färdigställts. En betydande satsning har skett på spontanidrotts- och allaktivitetsytor med 12 nya anläggningar utspridda på de olika kommundelarna. Detta har och

kommer med största sannolikhet att bidra positivt till den allmänna folkhälsan samt ge föreningslivet förutsättningar att fortsatt göra en fantastisk insats för kommunens barn och ungdomar.

Förvaltningen kan också konstatera att intresset för friluftsliv och motionsspår har till stor del på grund av pandemin, samt krav och behov av att våra medborgare ska kunna vistas utomhus ökat markant. Då känns det extra roligt att nämnden inför den närmaste framtiden har antagit en friluftspan, som tydliggör de fina möjligheter som naturen i Danderyd medger.

Uppföljningen av nämndens mål visar att merparten av de aktiviteter som planerades i verksamhetsplanen för 2021 är genomförda eller under genomförande. Utfallet för helåret är därmed mycket gott.

Framtida risker som måste beaktas är naturligtvis en fortsatt eller ny typ av pandemi, å andra sidan har kommunen under en längre tid övat och till viss del vant sig vid denna typ av hot, så förvaltningen är nu väl förberedd om det skulle inträffa igen. Oförutsägbara klimatförändringar med tanke på främst väder, vatten och vind måste förvaltningen genom omvärldsbevakning vara beredd på och via kunskapsinhämtning förbereda sig inför.

Förvaltningen har tagit fram en ny Kultur- och fritidsplan 2022 – 2026 som innehåller en beskrivning av KFN:s verksamheter samt mål och uppdrag. Detta främst för att för att säkerställa verksamheternas kvalitet och kontinuitet, men inte minst som ett informationsmaterial för kommunens invånare.

3. Viktiga händelser i verksamheten

Biblioteket invigde nya lokaler i Mörby centrum

Biblioteket i Mörby centrum invigdes den 11 september efter en lång tids stängning. Planeringen av det nya biblioteket har gjorts i samråd med kommuninvånarna. I enlighet med önskemålen har det skapats ett lugnt och fint bibliotek med gott om sittplatser för läsning och studier. Det nya biblioteket är betydligt större än det gamla, med högre tillgänglighet för alla och med lockande, men lugna ytor för barn och unga. Det finns tillgång till två ändamålsenliga grupprum och en mindre scen som används för programverksamhet och vid gruppbesök. Jämfört med november-december 2019, alltså före pandemin, har utlåningen ökat med cirka 10 procent.

Kultur- och aktivitetshuset Demo öppnade

Demo, kommunens kultur och aktivitetshus för unga, invigdes 15 september. Planeringen av demo har gjorts i samråd med ungdomarna samt utifrån omvärldsbevakning. I enlighet med önskemålen har det skapats ett tydligare utbud efter principen rum i rummen. Exempel på detta är Demofitness, Red end studios samt Kims Café. Demo utvecklar tillsammans med Danderyds bibliotek en nytt "ungdomsbibliotek" med sittplatser för läsning och studier.

Fokus är att vara en plats som stödjer drömmar och visar på möjligheter. Demo välkomnar besökare mellan 13 - 18 år. Här kan man träna i gym, repa med band, spela in i musikstudio, starta ett filmprojekt, driva en podcast eller bara fika och hänga med vänner i cafét. Demo ligger granne med en belyst fullstor konstgräsyta för alla tänkbara bollaktiviteter och uteverksamheter.

Nya ytor för spontanidrott har färdigställt

Under 2021 fick förvaltningen i uppdrag att planera för och iordningställa 12 nya spontanidrottsanläggningar i samtliga kommundelar. Fyra utegym, en streetbasket court, två padelbanor, en discgolfbana, en boulepark, en beachvolleybollplan, ett MTB spår och en flytflotte i Ösbyjön. I slutet av året kan vi konstatera att endast MTB spåret inte är färdigställt i väntan på besked från markägare. Anläggningarna är ett välkommet tillskott i kommunens utbud av spontanidrottsanläggningar.

Stockhagens IP fick ny servicebyggnad

På Stockhagen IP har två äldre servicebyggnader ersatts av en ny modern servicebyggnad. Den nya servicebyggnaden inrymmer omklädningsrum, varmförråd, föreningsgym och utrymmen för driftpersonal.

Nytt kylsystem med värmeåtervinning installerades på Stockhagens IP

Under 2021 har ett modernt och energieffektivt kylsystem installerats på Stockhagens IP. Systemet använder återvunnen koldioxid som köldmedium, köldbärare är ett mer lättpumpat ammoniakvatten. Systemet är kopplat till anläggningens värmesystem och förvärmer allt vatten som används för att värma upp fastigheter och producera varmvatten. Genom värmeåtervinningen sänker vi den totala energiförbrukningen på anläggningen. Åtgärden ingår som en del av miljö- och klimatprogrammet.

Kulturbiblienalen genomfördes i samverkan med Demokratijubiléet

Under 2021 har ett stort arbete lagts ner av kulturenheten på att delta i att förbereda och genomföra kommunens satsning Demokratijubiléet, i samarbete med flera av kommunens förvaltningar. Arbetet har också omfattat Kulturbiblienalen som varit en del av jubiléet. I samarbete med bland annat kommunens föreningsliv har jubileumsprogrammet fyllts av evenemang, föreläsningar och utställningar. Ett flertal evenemang i kommunens egen regi har anordnats under jubiléet.

Biblioteket i Djursholm blev meröppet

Den 2 december invigdes Djursholms biblioteks meröppet-funktion. Det innebär att biblioteket är tillgängligt för besökare mellan klockan 8 - 22 varje dag även när personal inte är på plats. Meröppet har funnits på Stocksunds bibliotek sedan 2015.

Kulturskolan erhöll bidrag från Statens kulturråd

Kulturrådet har beviljat Danderyds kulturskola bidrag om drygt 0,7 mnkr för läsåret 2021/2022. Bidraget kommer att nyttjas för att hitta mer flexibla sätt att nå ungdomar och deras kulturutövande. Kulturskolan önskar hitta sätt att motivera ungdomar att vilja börja eller stanna kvar och utvecklas inom kulturskolan under tonårsperioden. Ett led i detta blir att prova nya kursformat och lovverksamheter såväl helt öppna som med någon form av föransmälning.

Biblioteket erhöll bidrag från Statens kulturråd

Kulturrådet har beviljat Danderyds bibliotek bidrag om drygt 0,1 mnkr för läsåret 2021/2022. Bidraget har nyttjats för inköp av barn- och ungdomslitteratur där fördelningen var att 75 procent gick till skolbibliotek och 25 procent till folkbibliotek. Syftet med medlen är läsfrämjande, barns och ungas intresse för läsning ska öka genom mer tillgång till litteratur och medier.

Kultur- och fritidsnämnden antog kultur- och fritidsplan 2022 - 2026

Planen syftar till att lägga fast vilken policy och vilka övergripande strategier som ska styra kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Danderyd. Meningen och målet har varit att ta fram ett konkret och kortfattat uppdragsdokument i ett populärformat som kan komma till del för våra medborgare såväl som politiker och tjänstepersoner. Kultur- och fritidsplanen lägger fast på vilket sätt kultur- och fritidsnämndens verksamheter arbetar i enlighet med kommunens fem gemensamma strategier: hög kvalitet, stor valfrihet, hög effektivitet, hög attraktivitet och stark utveckling. De Kultur- och fritidspolitiska värderingarna bottenar i kommunens vision om att vara "Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i". Detta innebär en hög ambition att bidra till en god livskvalitet för kommuninvånarna. Gemensamma inriktningar och mål för verksamheterna inom kultur och fritid är främjandet av hälsa, delaktighet och hållbarhet.

Kultur- och fritidsnämnden antog biblioteksplan 2021 - 2024

Nämnden har antagit en ny biblioteksplan för 2021 - 2024. Planen är ett strategiskt dokument för långsiktig utveckling av Danderyds biblioteksverksamhet. Planen avses fungera som ett stöd för kommunens personal och ledning i arbetet att utforma och prioritera biblioteksverksamheten. Det ska resultera i en effektiv användning av bibliotekets resurser för att möta kommuninvånarnas behov.

Den digitala transformationen har en allt större påverkan på samhället och därmed biblioteket. Den skapar nya förväntningar och behov samt att det finns grupper som hamnar i digitalt utanförskap. En avgörande skillnad jämfört med "Biblioteksplan 2016 - 2020" är därför att det finns en tydlig inriktning för bibliotekets roll när det gäller digitalisering.

Kultur- och fritidsnämnden antog friluftspan

Kultur- och fritidsnämnden antog under våren en friluftspan som fastställer ambitionsnivå och förutsättningar för ett aktivt friluftsliv i Danderyds kommun. Med en friluftspan kan Danderyds kommun sätta friluftslivet i ett långsiktigt perspektiv. Friluftspanen används för att sprida kunskap om hur friluftslivet bidrar till en ökad folkhälsa och hur kommunen kan samverka kring friluftslivet.

Covid -19 fortsatte att påverka

Året 2021 präglades fortsatt av situationen med covid-19 som för verksamheterna generellt innebar en ökad arbetsbelastning administrativt och kommunikativt. Såväl kommunens egna verksamheter som det viktiga föreningslivet har upplevt betydande svårigheter att bedriva ordinarie verksamhet.

4. Måluppfyllelse

1. Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus

Nämndmål	Bedömning	Trend
----------	-----------	-------

Kultur- och fritidsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

2. Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar

Nämndmål	Bedömning	Trend
----------	-----------	-------

Kultur- och fritidsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas

Nämndmål	Bedömning	Trend
3.1 Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående		↗

Kommentar:

Målet är av långsiktig karaktär och gäller enligt beslut av kultur- och fritidsnämnden för perioden 2020 - 2022. För att uppfylla målet har förvaltningen arbetat inom ramen för verksamhetsplan 2021 med ett flertal främjande aktiviteter som huvudsakligen innebär att möta ungdomar i de sammanhang de befinner sig i samt att skapa attraktiva mötestillfällen för unga i dialog med unga. Se bilaga 1. Målet bedöms som uppfyllt inom ramen för kultur- och fritidsnämndens målstyrning, men fortsätter som en del av ordinarie verksamhet samt den kommunövergripande strategin för förebyggande och hälsofrämjande arbete för barn och unga.

Förvaltningen vill särskilt lyfta fram det nya kultur- och aktivitetshuset som invigdes i september, där ungdomar hittar ett stort utbud som kompletterar kulturskolans och föreningslivet utbud av fritidsaktiviteter. I samverkan med biblioteket finns även tillgång till en "mini-biblioteksfilial". Det nya aktivitetshuset erbjuder en avslappnad atmosfär och konceptet har tagits fram genom ungdomsdialog för att kunna svara upp emot målgruppens behov och önskemål. Den nya spontanidrottsytan på Danderydsvallens betongpist som erbjuder goda möjligheter att snabbt ställa om efter nya trender för att möta barns och ungdomars önskemål. Där har drop-in verksamhet genomförts i samarbete med Danderyds sportklubb och Ungt fokus. Kulturskolans och kulturens läger under skollov som främjat aktiva och meningsfulla lov och dessutom erbjudit ungdomar i åldrarna 16 - 19 år feriejobb som lägerledare. Ungt fokus har i det främjande arbetet konsekvent riktat sig mot föräldrarna. Bland annat genom tydlig dialog beträffande hemmafester, inbjudan till föräldravandringar, information via broschyren "Ungdomskollen" med flera åtgärder.

Förvaltningen konstaterar att bedömning av måluppfyllelse via nyckeltal är problematisk. Hälsa och välmående är begrepp som är svåra att fånga och mäta. Än svårare är det att avgöra om förändringar är effekter av verksamheternas arbete eller om det är generella tendenser i samhället som styr. Flertalet av valda nyckeltal härrör från Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa tillfälle är 2022 varför inga mål och utfallsvärden är satta för 2021. Till följd av pandemin har kulturskolan inte genomfört sin årliga elevenkät och föreningsstöd har inte velat belasta föreningarna med enkäter. Nästa tillfälle blir våren 2022. Till följd av pandemin har verksamheterna inte kunnat nå upp till målsättningar om antal föräldravandrare eller de uppsökande aktivitetstillfällen som biblioteket gör.

3.2 Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja alternativ till ensamhet och isolering för äldre		↗
---	---	---

Kommentar:

Målet är av långsiktig karaktär och gäller enligt beslut av kultur- och fritidsnämnden för perioden 2020 - 2022. För att uppfylla målet har förvaltningen inom ramen för verksamhetsplan 2021 arbetat med ett flertal främjande aktiviteter som huvudsakligen innebär att möta äldre i de sammanhang de befinner sig i samt att främja aktiviteter och möten över generationsgränserna. Se bilaga 1.

Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2021 eftersom ett antal aktiviteter, till följd av pandemin, inte har kunnat genomföras i önskad omfattning. Detta gäller framför allt seniorcentrum vid träffpunkt Enebyberg men även när det gäller att förlägga del av bibliotekets programverksamhet till platser där äldre befinner sig. Pandemin har även gjort det svårt att genomföra aktiviteter för blandade åldersgrupper. På den positiva sidan märks kulturskolans och kulturenhetens utomhuskonserter vid äldreboenden samt bibliotekets populära service "Boken-kommer". Anläggningar och föreningsstöd skapar bättre förutsättningar för seniorer genom att främja trygghet och tillgänglighet på idrottsplatser, motionsspår och badplatser. Fler spontanidrottsytor har anlagts som riktar sig till en bredare målgrupp. Under 2022 blir fokus att informera om de möjligheter som finns för rörelse och aktivitet.

Förvaltningen konstaterar att bedömning av måluppfyllelse via nyckeltal är problematisk. Ensamhet och isolering är begrepp som är svåra att fånga och mäta. Än svårare är det att avgöra om förändringar är effekter av verksamheternas arbete eller om det är generella tendenser i samhället som styr. Nyckeltalet för bibliotekets boken-kommer-låntagare visar på omfattningen av en service som biblioteket tillhandahåller. Under pandemin har denna service ökat markant då många äldre tvingat isolera sig. Servicen i sig är bra, men att behovet ökar är i sig inte eftersträvnsvärt varför utfallet blir svårt att bedöma.

Nyckeltal	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
3.1 Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående					
Andel 7-åringar som går i kulturskolan per invånare 7 år (Ungdomsstrategi målområde A)	30.3%	35.0%	35.0%		-
Andel elever i Danderyds kulturskola som känner att läraren lyssnar på vad de har att säga (Ungdomsstrategi målområde A)	-	97.0%	100.0%		-
Andel aktiva medlemmar 7 - 20 år i idrottsföreningar per invånare 7 - 20 år (Ungdomsstrategi målområde A)	-	80.0%	80.0%		-
Andel i årskurs nio som kan be föräldrar/vårdnadshavare om hjälp vid personligt problem ska öka (Ungdomsstrategi målområde D)	-	-	90.0%		-
Andel som inte druckit alkohol i årskurs nio (Ungdomsstrategi målområde B)	-	-	75.0%		-
Andel som inte använt narkotika i gymnasiets år två (Ungdomsstrategi målområde B)	-	-	85.0%		-
Andelen som inte använt tobak i årskurs nio (Ungdomsstrategi målområde B)	-	-	90.0%		-
Andelen som har blivit mobbad, trakasserad via nätet eller SMS/MMS i år (Ungdomsstrategi målområde C)	-	-	2.0%		-
Antal föräldravandrare i genomsnitt per tillfälle (Ungdomsstrategi målområde D)	9	15	20		→
Antal uppsökande aktivitetstillfällen som biblioteket gör för att möta ungdomar i de sammanhang de befinner sig	8	25	6		↘
3.2 Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja alternativ till ensamhet och isolering för äldre					
Anläggningar och föreningsstöd skapar förutsättningar för seniorer och informerar om detta	-	-	-		↗
Antal aktiviteter över generationsgränserna som kulturskolan skapar	5	1	-		↘

Nyckeltal	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
Antal boken-kommer-låntagare med regelbundna bokleveranser	57	30	40		↘

4. Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

Nämndmål	Bedömning	Trend
Kultur- och fritidsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.		

5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Nämndmål	Bedömning	Trend
5.1 Kultur- och fritidsnämnden har utvecklat kultur- och fritidspolitiskt program		↗

Kommentar:

Målet är uppnått. Kultur- och fritidsnämnden har 14 december 2021 fattat beslut om en kultur- och fritidsplan att gälla för perioden 2022 till 2026. Planen lägger fast hur nämndens verksamheter arbetar utifrån kommunens fem övergripande strategiområden.

5. Personal

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2020	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	74	65.72	68.6	-2.9
Månadsavlönade	Visstid	6	4.55	6.3	-1.7
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	80	70.27	74.9	-4.6
Timavlönade	Visstid	15	0.00	0.0	0.0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	15	0.00	0.0	0.0

Jämfört motsvarande period 2020 visar statistiken att antalet tillsvidareanställda månadsavlönade har minskat med 2,9 årsarbetare. Detta beror på att det under december månad fanns två vakanser inom ungt fokus samt en vakans inom biblioteket.

Ett flertal smärre avvikelser förekommer inom flera verksamheter och beror på i vilken mån tjänster var vakanta eller ej vid jämförelseperioden förra året eller innevarande år. Tillsvidareanställda inkluderar även medarbetare som är tjänstlediga och deras vikarier finns med bland visstidsanställda. Förvaltningen har för 2021 budgeterat med ett snitt om 69,3 årsarbetare att jämföra med 69,8 år 2020.

Den totala sjukfrånvaron för perioden uppgår till 4,23 procent varav korttidsfrånvaro är 2,28 procent att jämföra med 2,99 procent respektive 2,42 procent samma period år 2020.

Korttidsfrånvaro bedöms fortsatt bero på effekterna av covid-19. En ökning har skett av långtidsfrånvaron där några enskilda fall påverkar.

Personalomsättning på egen begäran ligger för perioden på 7,49 procent och innebär en uppgång jämfört 2020 då motsvarande siffra var 2,65 procent. Förändringen innebär ingen trend utan är en normal variation mellan år.

6. Ekonomi

För år 2021 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 0,6 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på att kultutverksamheterna inte kunde ta igen det utbud som till följd av covid-19 pandemin inte kunnat erbjudas under första halvåret. Dessutom fick biblioteket en återbetalning avseende kostnader för nya hyror och lokalytor i Mörby centrum.

6.1 Driftredovisning

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Konto	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
INTÄKTER	13.7	14.0	0.3	2.4%	16.1
KOSTNADER	-105.4	-105.2	0.2	-0.2%	-103.0
Nettokostnader	-91.7	-91.2	0.5	-0.6%	-86.9

Kultur- och fritidsnämnden intäkter om totalt 14,0 mnkr består främst av utyrning av kultur- och fritidslokaler (5,3 mnkr), kulturskolans elevavgifter (3,0 mnkr), intern försäljning av LSS-verksamhet till socialkontoret (1,6 mnkr) och bibliotekstjänster till skolor (1,3 mnkr) samt erhållna statliga projektbidrag (1,0 mnkr).

Intäkterna för 2021 avviker positivt gentemot budget med 0,3 mnkr vilket främst beror på erhållna statliga projektbidrag.

Under 2021 blev intäkterna 2,1 mnkr lägre än föregående år. Detta beror till all väsentlighet på att nämnden under år 2020 internfakturerade kommunstyrelsen och socialnämnden för den nya uppsökande ungdomsverksamheten (1,7 mnkr). Från och med år 2021 ingår denna verksamhet i nämndens ram.

Kultur- och fritidsnämndens kostnader om totalt 105,2 mnkr utgörs av lönekostnader (41,5 mnkr), lokalhyror (20,3 mnkr), kapitalkostnader (9,4 mnkr) samt övriga kostnader (34,0 mnkr). Övriga kostnader omfattar några större enskilda poster såsom lämnade bidrag (7,5 mnkr), extern drift inomhusbad (6,3 mnkr) samt el och vatten (4,6 mnkr).

Kostnaderna för 2021 avviker positivt med 0,2 mnkr vilket huvudsakligen beror på att personalkostnaderna till följd av vakanser och övrig frånvaro blev lägre.

Jämfört föregående år blev kostnaderna 2,2 mnkr högre. Detta beror främst på pris- och löneökningar som i budget för 2021 kompensades med 0,9 mnkr samt att kapitalkostnaderna ökade med 1,2 mnkr.

Kapitalkostnaderna hade i 2021 års budget beräknats till 9,1 mnkr men faktiskt utfall blev 0,3 mnkr högre. Avvikelser gentemot budget beror på ett flertal orsaker såsom aktiveringstidpunkter, avskrivningstider samt utfall för respektive projekt.

6.2 Verksamhetens nettokostnader

Sammanställningen visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

Ansvar	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
Nämnd och förvaltning	-4.6	-4.6	0.1	-1.6%	-4.5
Anläggningar och föreningsstöd	-46.0	-46.8	-0.8	1.7%	-44.7
Ungt fokus	-11.2	-11.0	0.2	-1.5%	-9.2
Bibliotek	-13.5	-13.1	0.4	-3.0%	-12.7
Kulturskola och kulturstöd	-13.5	-12.8	0.7	-4.9%	-12.8
Träffpunkt	-2.8	-2.8	0.0	0.0%	-3.0
Summa Kultur- och fritidsnämnden	-91.7	-91.2	0.5	-0.6%	-86.9

Nämnd och förvaltning

Nämnd och förvaltning redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 mnkr vilket motsvarar 1,6 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen beror på att nämnden haft lägre kostnader för sammanträden samt att förvaltningens hyreskostnader blev lägre till följd av ändrad fördelningsgrund gentemot utbildningsnämnden.

Anläggningar och föreningsstöd

Anläggningar och föreningsstöd redovisar en negativ avvikelse mot budget med 0,8 mnkr vilket motsvarar 1,7 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen beror på covid-19 pandemin som innebar att intäkter från uthyrning av hallar och planer minskade (0,4 mnkr) samt att kostnaderna ökade då entreprenören som driver inomhusbaden erhöll kompenserande ersättning för intäktsbortfall (0,4 mnkr) efter nämndens beslut om stängning av baden.

Avvikelser förekommer inom ett flertal konton. Lägre elkostnader och högre intäkter från försäljning av tjänster påverkade positivt medan högre kapitalkostnader samt kostnader för drivmedel och reparationer av maskiner påverkar negativt.

Ungt Fokus

Ungt fokus redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 mnkr vilket motsvarar 1,5 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen beror på lägre personalkostnader till följd av vakanser.

Såväl intäkter som kostnader ökade jämfört budget eftersom verksamheten kunde ta del av statsbidrag samt att fritidsträffen fick ytterligare en deltagare från mitten av augusti.

Bibliotek

Biblioteket redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 mnkr vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen beror huvudsakligen på att kostnader för nya hyror och lokalytor i Mörby centrum har återbetalats av fastighetsnämnden i samband med bokslutet.

Såväl intäkter som kostnader påverkas av att verksamheten under året nyttjat statsbidrag.

Kulturskola och kulturstöd

Kulturskola och kulturstöd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,7 mnkr vilket motsvarar 4,9 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelser finns inom samtliga konton och beror i huvudsak på att ordinarie verksamhetsutbud till följd av pandemirestriktioner inte fullt ut kunde erbjudas under första halvåret. Hösten präglades av ett stort kulturutbud, främst genom kulturbiennalen. Den samordning som där skedde med kommunens firande av demokratijubiléet innebar att verksamheten inte belastades med ordinarie kostnader för genomförande. Kulturskolan fick lägre personalkostnader och kunde i viss mån ta vissa kostnader inom ramen för erhållna statsbidrag.

Träffpunkt

Träffpunkten redovisar ett utfall enligt budget.

Såväl intäkter som kostnader avviker eftersom seniorverksamheten under hösten fick ta del av statliga bidrag via socialkontoret.

6.3 Investeringsredovisning

Sammanställningen visar utfall för nämndens investeringar jämfört med budget.

Projekt	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %
8812 Belysning ishall Stockhagen	-0.7	-0.3	0.4	-54.2%
8826 Servicebyggnad Stockhagen	-3.5	-5.7	-2.2	62.9%
8835 Servicebyggnad Enebyberg	-0.8	0.0	0.8	-95.5%
8839 Ispist o kylanläggning D-vallen	-0.3	-0.3	0.1	-17.3%
8840 Luftsluss ishall Enebyberg	-0.7	-0.9	-0.2	23.7%
8842 Spontanidrott	-4.0	-4.1	-0.1	3.5%
8843 Kylanläggning Stockhagen	-7.0	-7.0	0.0	-0.5%
8844 Belysning naturgräsplan Danderyds gymnasium	-0.7	-0.9	-0.2	28.0%
8845 Värmeåtervinning Enebyberg	-2.0		2.0	-100.0%
8850 Planerat underhåll Anläggningar	-3.1	-2.9	0.2	-7.0%
9501 Maskininköp IP	-1.8	-1.7	0.1	-5.9%
9502 Inventarier inomhusidrott	0.0		0.0	
9503 Inventarier utomhusidrott	-0.2	-0.2	0.0	21.0%
9504 Inventarier KFN	-0.7	-0.2	0.5	-69.0%
Summa Alla projekt	-25.5	-24.2	1.3	-5.1%

Årets investeringar uppgår till 24,2 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 1,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att projektet gällande värmeåtervinning på Enebybergs IP har flyttats fram för samordning med annat projekt.

8812, Belysning ishall Stockhagen

Projektet är slutfört med en positiv avvikelse om 0,4 mnkr.

8826, Servicebyggnad Stockhagen

Projektet är slutfört med en negativ avvikelse om 2,2 mnkr. Projektet som initierades 2015 har inneburit flera omtag, samråd samt ändrad och ny inriktning (KFN 2019-06-11 § 34). Tillkommande kostnader har huvudsakligen avsett bodetablering, markarbeten i ostabila

lerlager, miljöinventering och deponi, reviderade ritningar beträffande taklutning, sidoentreprenad för larm och passagesystem samt utökad asfaltering.

8835, Servicebyggnad Enebyberg, klubbhus

Projektet som avser renovering av klubbhus har avvaktats för samordning med produktionen av ny servicebyggnad på Enebybergs IP. I och med att den gamla servicebyggnaden rivs kommer trycket på kvarvarande omklädnings- och duschutrymmen att öka varför bastudelen i klubbhusets bottenvåning iordningställs för att kunna avlasta. Projektet har begärts för ombudgetering till 2022.

8839, Ispist och kylanläggning Danderydsvallen

Projektet är slutfört med en positiv avvikelse om 0,1 mnkr.

8840, Luftsluss ishall Enebyberg

Projektet är slutfört med en negativ avvikelse om 0,2 mnkr. Avvikelsen avser i huvudsak markarbeten.

8842, Spontanidrott

Samtliga delprojekt klara förutom MTB-spår. Material för detta är inköpt och arbetet kommer att utföras med egen personal. En negativ avvikelse i totalprojektet med 0,1 mnkr.

8843, Kylanläggning Stockholm

Projektet är slutfört inom budgetram.

8844, Belysning naturgräsplan Danderyds gymnasium

Projektet har försenats i väntan på bygglov och kommer att färdigställas under våren 2022. Eftersom befintligt fackverk för belysningsarmaturer inte fullt ut har kunnat användas beräknas projektet överskrida budget med 0,4 mnkr.

8845, Värmeåtervinning Enebyberg

Projektet som innebär renovering och översyn av samtliga installationer samt förbättrad värmeåtervinning till servicelänga, garage och ishall flyttas fram till 2024 efter att ny servicebyggnad i Enebyberg är uppförd. Detta för att skapa förutsättning för en bättre helhetssyn.

8850, Planerat underhåll anläggningar

Projektet är avslutat och avviker positivt med 0,2 mnkr. Ett flertal mindre projekt för underhåll av investeringskaraktär har genomförts däribland markarbeten och asfaltering på Stockholm, dusch- och omklädningsutrymmen på Stockholm, bastu samt omklädningsrum i Ösbystugan.

9501, Maskininköp idrottsplatser

Avser arbetsmaskiner till idrottsplatserna främst en redskapsbärare till Stockholm samt gräsklippare till Enebyberg. En positiv avvikelse om 0,1 mnkr.

9503 Inventarier utomhus

Inköp har skett av fotbollsmål. Utfall enligt budget.

9504 Inventarier KFN

Inköp vid behov av kompletterings- och ersättningsinventarier till verksamheterna. Utfall en positiv avvikelse om 0,5 mnkr.

7. Intern kontroll

Kultur- och fritidsnämndens bedömning av uppföljningen för helåret 2021 är att internkontrollen är uppfylld.

Det finns fyra kommundemensamma kontroller avseende attestregler, delegeringsprocessen, personliga utlägg och strategiska avtal. Kommunstyrelsen har genomfört övergripande stickprovskontroller kontroller. Kultur- och fritidsnämnden omfattades av tre kontroller. Samtliga var godkända.

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om fyra egna kontroller. Bildningsförvaltningen har följt upp samtliga. Tre kontroller var uppfyllda och avsåg debitering av avgifter i kulturskolan, debitering av avgifter för plan- och hallhyror samt bibliotekssekretessen. En kontroll var delvis uppfylld och avsåg upprättande av inventarieförteckning. Två verksamheter var inte klara med sina förteckningar och kommer att lämna in dessa senast 31 mars 2022.

8. Risker

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter spänner över ett brett område varför riskerna är flera och av vitt skilda karaktärer. En förlängd pandemi kommer självklart att påverka samtliga verksamheter. Resonemangen nedan utgår dock ifrån en framtid utan pandemirestriktioner.

Ekonomisk risk-principen att budgetramarna räknas upp med 1 procent

- En ökad känslighet som minskar möjligheten att parera oförutsedda händelser, något som kan leda till att sannolikheten ökar för framtida negativa utfall.
- Minskad driftbudget som gör att anläggningssidan måste prioritera vissa inköp, drift och underhåll, detta kan uppfattas som en försämrad service av besökare.
- Personalomsättningen kommer att öka närmaste åren då anläggningssidan står inför ett generationsskifte. Kostnaderna kommer att öka för rekrytering och utbildning. Under en period kommer arbetsbelastningen att öka på befintlig personal med risk för ökad sjukfrånvaro som följd.
- I bibliotekets budget finns inga medel till vikarier, vilket bland annat innebär att visst öppethållande är ofinansierat. Det gäller öppethållandet på lördagar i Djursholm som kräver en vikarie och samma gäller för Enebyberg var fjärde lördag.

Verksamhetsrisk-personalomsättning, kompetensförsörjning, verksamhetsutbud

- Ökade krav och förväntningar på verksamhetsutbud och servicenivåer inom kultur och fritid kräver ökad bemanning och/eller nedläggning av vissa verksamheter.
- Inom anläggningssidan finns en betydande sårbarhet vid personalfrånvaro. Arbetet innebär bland annat att kunna hantera ett flertal specialfordon och arbetsmaskiner, vilket försvårar nyttjande av vikarier. Verksamheten tvingas att prioritera vissa uppgifter före andra med minskad service som resultat.
- Biblioteken erbjuder ett generöst öppethållande i förhållande till antal anställda vilket innebär begränsad tid för läsfrämjande aktiviteter, uppsökande verksamhet och samarbeten.
- Risk med att tjänsterna inom kulturen är för små procentuellt, och att personalen inte hinner med sina arbetsuppgifter samt att utveckla och utvärdera verksamheten.

Omvärldsrisk-klimatförändringar, digitalisering, global resursbrist

- Extremväder med ökad nederbörd och fler värmeböljor försämrar förutsättningar för vissa idrotter och friluftslivet samt ökar kraven på ett mer omfattande underhåll.

- Flera av idrottsanläggningarna ligger i låglänta riskområden som riskerar att översvämmas vid stora mängder regn. Detta kan medföra skador på aktivitetsytor och fastigheter.
- Den gröna omställningen leder till en energimarknad med ökad rörlighet i prissättningen. Kommunens idrottsanläggningar är beroende av el samt drivmedel för arbetsmaskiner. Om priset per kilowattimme ökar med 1 öre innebär det en ökad kostnad om cirka 40 tkr.
- Sverige och övriga EU vill på sikt fasa ut några av de farliga ämnen som ingår i granulat som används på konstgräsplaner. Detta kommer med stor sannolikhet att öka kostnaderna för alternativa fillers samt öka kostnaderna för hantering av befintligt granulat.
- Den snabba digitaliseringen innebär en utmaning för biblioteket att få medel att räkna till både de fysiska och digitala böckerna.
- En global pappersbrist kan komma att innebära försenade leveranser av böcker och högre priser för bibliotek.
- Svårt med återväxten för nya medlemmar till kulturföreningarna och dess styrelser, vilket riskerar att kulturlivet i kommunen kan bli lidande om det inte finns tillräckligt många personer som vill engagera sig i föreningarna.
- Pandemin har inneburit två år då firandet av våra kulturtraditioner såsom valborg, midsommar, lucia och nationaldagen har ställts in. Detta har medfört att barnen inte fått uppleva det vi tidigare sett som en självklarhet, något som innebär en förlust i deras barndom samt en risk för att känslan av samhörighet och tradition i samhället går förlorad.

9. Strategiska avtal

Kultur- och fritidsnämnden har ett strategiskt avtal som avser verksamhetsdrift av simhallarna Mörbybadet och Vasabadet. Avtalstiden är 2018-07-01 till 2021-06-30 med möjlighet till tre förlängningar om ett år vardera sålunda längst till och med 2024-06-30. Pris per år 6 mnkr.

Förvaltningen för kontinuerlig dialog med entreprenören samt genomför en större genomgång per år genom platsbesök av idrottsanläggningschef och kultur- och fritidschef. Inga väsentliga avvikelser har framkommit.

10. Prestationer och nyckeltal

Se bilaga 2 "Prestationer och nyckeltal 2021 för kultur- och fritidsnämnden"